

**НАРЕДБА № 14 ОТ 19 АПРИЛ 2007 Г. ЗА РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ,
НЕОБХОДИМИ ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ПРАВА
СЪГЛАСНО ПРАВИЛАТА ЗА КООРДИНАЦИЯ НА СИСТЕМИТЕ ЗА СОЦИАЛНА
СИГУРНОСТ**

В сила от 01.01.2007 г.

Издадена от министъра на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.36 от 4 Май 2007г.

**Раздел I.
Общи положения**

Чл. 1. С тази наредба се определя редът за издаване от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) на удостоверителни документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност.

Чл. 2. Удостоверителни документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност, са:

1. европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК);
2. удостоверения по образци (Е-формуляри), утвърдени от Административната комисия на Европейската общност за социална сигурност на работниците - мигранти, които се отнасят до предоставяне на обезщетения в натура при болест, майчинство, трудова злополука и професионална болест.

Чл. 3. (1) Заявлението за издаване на ЕЗОК се подава чрез районните здравноосигурителни каси (РЗОК) в посочените от тях пунктове по постоянен или временен адрес на заинтересуваните лица.

(2) Заявлението за издаване на удостоверения по образци (Е-формуляри) се подава до директора на РЗОК по постоянен или временен адрес на заинтересованите лица.

Чл. 4. (1) Заявленията за издаване на документите по чл. 2 се подават лично или от упълномощено лице.

(2) За малолетните и непълнолетните лица и за поставените под пълно или ограничено запрещение лица заявленията по ал. 1 се подават от техните родители и настойници, съответно със съгласието на техните родители и попечители.

Чл. 5. (1) Данните в заявленията се попълват на пишеща машина, компютър или се изписват четливо с печатни букви.

(2) Имената в заявленията се изписват без съкращения на кирилица и латиница, така както са изписани в съответния документ за самоличност на лицето.

(3) При подаване на заявленията лицата представят и прилагат копия на следните документи:

1. лична карта или паспорт;
2. акт за раждане или съдебно решение за назначаване на настойник или попечител в случаите по чл. 4, ал. 2;
3. медицинска епикриза в случаите по чл. 17.

Чл. 6. В случаите, когато заявления по чл. 4 са попълнени нечетливо, неправилно или са с поправки, зачертаване или изтриване, РЗОК изпраща на заявителя съобщение за отстраняване

на допуснати нередовности в 10-дневен срок от получаване на съобщението.

Чл. 7. (1) При приемане на всяко заявление длъжностното лице:

1. завежда заявлението в регистър;
2. попълва и връчва на заявителя талон за прието заявление с входящ номер;
3. класира заявлението според вида на удостоверителния документ.

(2) В НЗОК се създават и поддържат регистри на:

1. издадените ЕЗОК;
2. обявените за невалидни ЕЗОК;
3. издадените удостоверения по видове.

(3) Информация за издадените ЕЗОК се поддържа и на официалната електронна страница на НЗОК.

Чл. 8. При необходимост НЗОК има право да получава информация от:

1. Националната агенция за приходите (НАП) - относно здравноосигурителния статус на лицата;
2. институцията, посочена в Анекс № 10 към Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета, определящ процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета - относно обстоятелството дали спрямо дадено лице е приложимо, или е било приложимо българското законодателство, което се удостоверява с "Удостоверение за приложимо законодателство" (формуляр Е 101).

Раздел II. Издаване на ЕЗОК

Чл. 9. (1) За удостоверяване правото на получаване на обезщетения в натура при временно пребиваване в държава - членка на Европейския съюз, на задължително здравноосигурените по българското законодателство лица се издава ЕЗОК по образец, утвърден от директора на НЗОК.

(2) Европейска здравноосигурителна карта не се издава на лица с прекъснати здравноосигурителни права по чл. 40а, ал. 1 и чл. 109, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

(3) На лицата по ал. 2 може да бъде издадена ЕЗОК при възстановяване на здравноосигурителните им права при условията и по реда на ЗЗО.

(4) Европейска здравноосигурителна карта се издава и на лица, осигурени по законодателството на друга държава членка и пребиваващи в Република България, които са регистрирани в НЗОК по реда на тази наредба.

Чл. 10. За издаване на ЕЗОК лицата подават заявление по реда на чл. 3, ал. 1, чл. 4 и 5.

Чл. 11. (1) След подаване на заявление за издаване на ЕЗОК в РЗОК се извършва проверка на здравноосигурителния статус на лицето, подлежащо на задължително здравно осигуряване по българското законодателство или на регистрацията в НЗОК на лицата по чл. 9, ал. 4.

(2) При установяване, че лицето е с непрекъснати здравноосигурителни права, ЕЗОК се издава със срок на валидност една година.

(3) В случай че лицето е непълнолетно, срокът на валидност на ЕЗОК е до навършване на пълнолетие, но не по-малко от една година и не повече от 5 години.

(4) Когато лицето получава пенсия за осигурителен стаж и възраст, срокът на валидност

на европейската здравноосигурителна карта е 10 години, а ако лицето получава пенсия за инвалидност - за срока на отпуснатата пенсия, но не повече от 10 години.

Чл. 12. (1) Европейска здравноосигурителна карта се издава в 30-дневен срок от датата на подаване на заявлението.

(2) Издадена ЕЗОК се получава от заявителя или от упълномощено лице с нотариално заверено пълномощно по място на подаване на заявлението.

Чл. 13. (1) При установяване, че лицето е с прекъснати здравноосигурителни права, директорът на РЗОК издава писмен отказ за издаване на ЕЗОК.

(2) Отказът се издава в сроковете по чл. 12 и се връчва по реда на чл. 61 от Административно-процесуалния кодекс.

(3) Отказът може да се обжалва по реда на Административно-процесуалния кодекс.

Чл. 14. (1) Издадена европейска здравноосигурителна карта се обявява от директора на РЗОК за невалидна, когато:

1. здравноосигуреното лице заяви, че картата е изгубена, открадната или унищожена;

2. здравноосигуреното лице е починало;

3. лицето е загубило правото НЗОК да заплати за оказаната му медицинска помощ при условията на чл. 109, ал. 1 ЗЗО, освен ако до датата на обявяването на картата за невалидна възстанови здравноосигурителните си права, както и в случаите по чл. 40а, ал. 1 ЗЗО.

(2) При изгубване, кражба или унищожаване на издадена ЕЗОК лицето подава уведомление по образец съгласно приложение № 1 до директора на РЗОК.

(3) При смърт на здравноосигуреното лице неговите близки са длъжни да предадат издадената му ЕЗОК в РЗОК.

(4) Обявлението за невалидността на издадена ЕЗОК се публикува на официалната електронна страница на НЗОК.

(5) В случаите по ал. 1, т. 1, както и при възстановяване на здравноосигурителните права на лицето след обявяване на ЕЗОК за невалидна, лицето може да подаде молба за издаване на нова ЕЗОК по реда на настоящия раздел.

Раздел III. Издаване на удостоверения

Чл. 15. (1) За удостоверяване правото на обезщетения в натура на лица, които са задължително здравноосигурени по българското законодателство и пребивават в друга държава членка, НЗОК издава "Удостоверение за право на обезщетения в натура на лица, пребиваващи в страна, различна от компетентната държава" (формуляр Е 106).

(2) Документът по ал. 1 се издава на:

1. наети и самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, пребиваващи с тях;

2. членове на семействата на безработни лица.

(3) При издаване на формуляр Е 106 лицата представят в РЗОК "Удостоверение за приложимо законодателство" (формуляр Е 101).

Чл. 16. (1) За регистрация в друга държава членка на членовете на семействата на осигурени по българското законодателство лица НЗОК издава "Удостоверение за регистрация на членовете на семейството на наети и самостоятелно заети лице и за актуализиране на списъците" (формуляр Е 109), като попълва част "А" от него.

(2) За регистриране в НЗОК на членовете на семействата на наети и самостоятелно заети

лица, които са осигурени в друга държава членка и пребивават в Република България, НЗОК, като институция по място на пребиваване, попълва част "Б" на формуляр Е 109.

(3) Наेतото или самостоятелно заетото лице по ал. 2, или членовете на неговото семейство информират НЗОК за всяка промяна в положението им, която има вероятност да променя правото им на обезщетения в натура, по-специално прекратяване или смяна на трудовата или самостоятелната трудова заетост на съответното лице или смяна на пребиваването на наетото или самостоятелно заетото лице, или на член на неговото семейство.

Чл. 17. (1) За удостоверяване на запазване правото на обезщетения в натура на задължително здравноосигурени в България наети или самостоятелно заети лица НЗОК издава "Удостоверение за запазване на правото на обезщетения в натура, които в момента се предоставят" (формуляр Е 112), когато:

1. сменят пребиваването си или се завръщат в тяхната компетентна държава, след като са започнали получаването на медицинска помощ при болест и майчинство в Република България, или

2. са получили разрешение да отидат в друга държава членка с цел получаване на подходящо за състоянието си лечение.

(2) Алинея 1, т. 2 се прилага и за членове на семейството на наетото или самостоятелно заетото лице или пенсионер, с изключение на тези, които пребивават на територията на държава членка, различна от тази, на чиято територия пребивава наетото или самостоятелно заетото лице или пенсионерът.

(3) Удостоверение по ал. 1 се издава и на лица, осигурени в друга държава членка, които пребивават в България и представят в НЗОК формуляр Е 109 или "Удостоверение за регистрация на пенсионери и членове на техните семейства и актуализиране на списъка" (формуляр Е 121).

Чл. 18. (1) За регистриране в съответна институция на друга държава членка и удостоверяване на правото на обезщетения в натура при прилагане на чл. 26, ал. 1 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета на осигурените по българското законодателство лица НЗОК издава "Удостоверение за право на обезщетение в натура за лица, претендиращи пенсия, и членове на техните семейства" (формуляр Е 120), като попълва част "А" от него.

(2) За регистриране в НЗОК при прилагане на чл. 26, ал. 1 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета на осигурените по законодателството на друга държава членка лица НЗОК издава формуляр Е 120, като попълва част "Б" от него.

Чл. 19. (1) За регистриране в съответна институция на друга държава членка и удостоверяване на правото на обезщетения в натура на осигурени по българското законодателство пенсионери и членове на техните семейства при прилагане на чл. 28, ал. 1, буква "а" от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета НЗОК издава формуляр Е 121, като попълва част "А" от него.

(2) За регистриране в НЗОК на осигурени в друга държава членка пенсионери и членове на техните семейства при прилагане на чл. 28, ал. 1, буква "а" и чл. 29, ал. 1, буква "а" от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета, НЗОК издава формуляр Е 121, като попълва част "Б" от него.

Чл. 20. (1) За издаване на удостоверения по чл. 15, ал. 1, чл. 16, ал. 1, чл. 17, ал. 1, чл. 18, ал. 1 и чл. 19, ал. 1 лицата подават по реда на чл. 3, ал. 2, чл. 4 и 5 заявление по образец съгласно приложение № 2.

(2) За извършване на регистрация по чл. 16, ал. 2, чл. 18, ал. 2 и чл. 19, ал. 2 лицата представят в РЗОК съответни удостоверения с попълнена от компетентната институция част "А".

Чл. 21. (1) При получаване на заявление за издаване на удостоверение по чл. 15, ал. 1, чл. 16, ал. 1, чл. 18, ал. 1 и чл. 19, ал. 1 РЗОК извършва проверка на здравноосигурителния статус на лицето.

(2) При установяване, че лицето е с непрекъснати здравноосигурителни права, директорът на РЗОК издава съответно удостоверение.

(3) При установяване, че лицето е с прекъснати здравноосигурителни права, директорът на РЗОК постановява писмен отказ за издаване на съответно удостоверение.

Чл. 22. (1) Заявления за издаване на удостоверения по чл. 17, ал. 1 се препращат в 2-дневен срок от подаването им в централното управление на НЗОК.

(2) Заявленията по ал. 1 се разглеждат в 10-дневен срок от постоянна комисия в НЗОК, която изготвя мотивирано предложение до директора на НЗОК за издаване или отказ за издаване на удостоверението.

(3) Комисията по ал. 2 се създава със заповед на директора на НЗОК.

(4) Когато в заявлението по ал. 1 са визирани обезщетения в натура от обхвата на чл. 82 от Закона за здравето, НЗОК го препраща в 3-дневен срок от подаването му в Министерство на здравеопазването.

(5) В случаите по ал. 4 министърът на здравеопазването дава писмено съгласие до НЗОК за издаване или отказ за издаване на удостоверението в 10-дневен срок от получаване на заявлението.

Чл. 23. (1) Удостоверенията или отказите за издаване на удостоверение се връчват на заинтересуваните лица по реда на чл. 61 от Административно-процесуалния кодекс или се изпращат на съответната институция при спазване на указанията, посочени в съответния Е-формуляр.

(2) Отказът за издаване на удостоверение може да се обжалва по реда на Административно-процесуалния кодекс.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "правила за координация на системите за социална сигурност" са правилата, въведени с Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагане на системи за социална сигурност към наети, самостоятелно заети лица и членовете на техните семейства, които се движат в рамките на Общността и с Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета, определящ процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета, както и с всички други регламенти, които ги изменят, допълват или заменят;

2. "обезщетения в натура" са непарични обезщетения, изразяващи се в предоставяне на медицинска помощ при болест, майчинство, трудова злополука и професионална болест, покривани от публичната система на здравеопазването;

3. "компетентна институция" е институцията, от която съответното лице има право на обезщетения в натура в момента на подаване на заявлението;

4. "компетентна държава" е държавата-членка, на чиято територия се намира компетентната институция;

5. "институция по мястото на пребиваване" и "институция по мястото на престой" е съответно институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в натура по мястото на

пребиваване, съответно по мястото на престой на правоимащото лице, съгласно прилаганото от тази институция законодателство или когато не съществува такава институция, институцията, определена от компетентния орган на въпросната държава членка;

6. "членове на семейство" са съпруг, съпруга, деца до 18-годишна възраст, а ако продължават образованието си - до 26-годишна възраст, а ако са поставени под запрещение или трайно намалена работоспособност - независимо от възрастта;

7. "пребиваване" е обичайното пребиваване;

8. "престой" е временното пребиваване;

9. "наети и самостоятелно заети лица" са лицата по смисъла на чл. 1, буква "а" на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагане на системи за социална сигурност към наети, самостоятелно заети лица и членовете на техните семейства, които се движат в рамките на Общността.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 80а, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване и влиза в сила от 1 януари 2007 г.

§ 3. До издаване на ЕЗОК на лицата с непрекъснати здравноосигурителни права се издава Удостоверение за временно заместване на ЕЗОК по образец, утвърден с анекс № 2 към Решение № 190 от 18 юни 2003 г. на Административната комисия на европейската общност за социална сигурност на работниците-мигранти.

§ 4. (1) За дългосрочно командированите в чужбина служители в дипломатическите и консулските представителства на Република България и служители на други бюджетни организации в държави - членки на Европейския съюз, и членовете на техните семейства, пребиваващи в съответните държави към 31 юли 2007 г., удостоверителните документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност, се издават по служебен път от централното управление на НЗОК.

(2) Ръководителите на изпращащите администрации по § 1, т. 5 от Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина, приета с ПМС № 252 от 30.11.2000 г. (обн., ДВ, бр. 100/2000 г.; изм. и доп., бр. 44/2001 г.; попр., бр. 51/2001 г.; изм., бр. 93/2001 г.; изм. и доп., бр. 5/2002 г., бр. 50, 80 и 86/2004 г., бр. 43, 55 и 78/2005 г., бр. 14/2006 г.), подават списък - заявление на дългосрочно командированите служители и на членовете на техните семейства, на които следва да се издадат документите по ал. 1.

(3) Списъкът - заявление по ал. 2 се подава в централното управление на НЗОК в 3-месечен срок от обнародването на наредбата.

Приложение № 1 към чл. 14, ал. 2

- самостоятелно заето лице •
  - пенсионер •
- о вид на пенсията

.....
 (за осигурителен стаж и възраст; за инвалидност)

- безработен •
- трансграничен работник •
- учащ/студент •
-

.....
 ..

Дата: .....

гр. ....

Подпис:
 .....
 .....

Подпис:
 .....
 .....
 (родител
 на
 непълноле
 тно лице;
 настойник;
 попечител)

Приложение № 2 към чл. 20, ал. 1

Е-формуляр
 ДО
 ДИРЕКТОРА НА
 РЗОК - гр.

.....
 .....

ЗАЯВЛЕНИЕ

от .....ЕГН (ЕНЧ)

.....
 в качеството на: здравноосигуреното лице; родител на малолетно лице; настойник; пълномощник
 (подчертава се съответното качество)

постоянен адрес:

.....
 данни от документа за самоличност

.....
 телефон за връзка

.....
 на ..... ЕГН (ЕНЧ)

.....
 (име на малолетното лице; лицето под настойничество; упълномощителя)

